

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Justin Trudeau a sociálně-kulturní, politické
a ekonomické proměny současné Kanady**

Lenka Růžičková

Plzeň 2019

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina – ruština

Bakalářská práce

**Justin Trudeau a sociálně-kulturní, politické
a ekonomické proměny současné Kanady**

Lenka Růžičková

Vedoucí práce:

Mgr. Tomáš Hostýnek

Katedra anglického jazyka a literatury

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně, s použitím odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu, který je součástí této bakalářské práce.

Plzeň, 30. 4. 2019

.....

Lenka Růžičková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce Mgr. Tomáši Hostýnkovi za metodické vedení práce, cenné rady a připomínky.

Anotace

Bakalářská práce se věnuje Justinu Trudeauovi a sociálně-kulturním, politickým a ekonomickým proměnám současné Kanady. Cílem práce je zhodnotit aktuální politiku Kanady. V práci je stručně nastíněna historie Kanady, její postoj k důležitým historickým událostem 20. století. V práci je hodnocen současný postoj Kanady k významným zahraničním partnerským zemím, kanadská vnější politika a její vztah k migraci. Jsou zde uvedeny souvislosti, které přecházely nástupu liberální strany a Justina Trudeaua k moci. V další části práce je shrnuto Trudeauovo působení v čele Kanady (hlavní změny, vliv na obyvatele a jejich názor).

Klíčová slova: Justin Trudeau, Kanada, premiér, politika, ekonomie, sociální politika

Annotation

This diploma thesis is focused on Justin Trudeau and socially-cultural, political and Economical changes of today's Canada. The aim of this thesis is to evaluate current Canadian politics. There is a history of Canada briefly outlined, its standpoint to important historical events of 20th. century in the diploma thesis. There is considered current stand on important foreign partner countries, Canadian foreign policy and its attitude to the migration. There are consequences mentioned, preceding labor party and Justin Trudeau ascension. The Trudeau government of Canada is summarized in the next section (main changes, the effect on population and their opinion).

Keywords: Justin Trudeau, Canada, prime minister, politics, economy, social politics

Obsah

1	Úvod	7
2	Historie Kanady	9
2.1	Osídlování a vznik Kanady	9
2.2	Společnost na přelomu 19. a 20. století.....	11
2.3	Kanada během válečných období.....	12
2.4	Quebec.....	15
2.5	Listina práv a Svobod.....	16
3	Justin Trudeau	19
3.1	Justin Trudeau – životopis	19
3.2	Justin Trudeau – premiér.....	21
3.3	Vztah mezi kanadským premiérem Justinem Trudeauem a americkým prezidentem Donaldem Trumpem.....	26
3.4	Zhodnocení vlády Justina Trudeau	27
4	Závěr	29
5	Seznam použité literatury a zdrojů	31
5.1	Tištěné zdroje	31
5.2	Internetové zdroje.....	31
6	Resumé	33
7	Summary	34

1 Úvod

Téma bakalářské práce, Justin Trudeau a sociálně-kulturní, politické a ekonomické proměny současné Kanady, si autorka zvolila hned z několika důvodů. Tím hlavním je, že absolvovala v Kanadě měsíční vzdělávací pobyt, měla tudíž možnost poznat místní kulturu a zvyky a nahlédnout do života Kanadčanů. Kanada autorku zaujala nejen ohromujícím přírodním bohatstvím, ale také svou otevřeností. A to jak k turistům, tak také k migrantům, kteří se chtějí do tohoto bilingvního státu přestěhovat.

Velký podíl na aktuální politické situaci v zemi má premiér Kanady Justin Trudeau, a právě jeho politika se proto stala námětem práce. Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit aktuální politiku Kanady, její mezinárodní vztahy a popsat obecně situaci ve státě.

Práce bude rozdělena do dvou hlavních kapitol. V první kapitole autorka nastíní důležité mezníky z historie Kanady. Popíše, jak ji ovlivnily události, které měly zásadní dopad na celý svět, a jak se právě Kanada k těmto milníkům stavěla. Jelikož autorka ráda cestuje, a v minulosti navštívila i Anglii, zemi, kde sídlí královna celého Commonwealthu – Alžběta II., a Francii, zemi, jejíž jazyk je druhým úředním jazykem, v kapitole o historii Kanady budou často zmiňovány mezinárodní vztahy, především s těmito dvěma zeměmi, protože právě ony, společně se Spojenými Státy, které v kapitole samozřejmě také nechybí, měly na vývoj Kanady a její konečnou podobu největší vliv. Autorka v této kapitole stručně popíše vývoj Kanady od let prvních osadníků, přes leta zlaté horečky a budování nových provincií, až do blízké historie, 20. století, století dvou světových válek. Nastíní postoj Kanady k válkám, nebudou však chybět ani informace z poválečné Kanady a období na přelomu tisíciletí.

Ve druhé kapitole se autorka bude věnovat momentálnímu premiérovi Justinu Trudeauovi. Začne jeho osobním životem a tím, jak se dostal k moci, pak přejde k hlavnímu tématu a to jeho politice. Autorka popíše liberální stranu, do které Trudeau patří, její program, vize, domácí a zahraniční politiku a to, jak jejich praktiky fungují či nefungují.

V závěru práce autorka shrne, k čemu došla a zda byl splněn cíl práce.

V práci se bude vycházet z knihy Normana Hillmera a Philippeho Lagassé *Justin Trudeau and Canadian foreign policy*. Autorka využije také *Encyklopedia of World Geography* R. W. McColla a *Brief History of Canada* Rogera E. Riendeaua. Směrodatné pro ni budou také informace z online kanadských novin National Post, The Globe and Mail, dále také ze známých zahraničních medií, jako např. CNN, BBC nebo Guardian.

2 Historie Kanady

Kanada je druhou největší zemí světa a jejím jediným sousedním státem je z jižní strany USA. Kanada je silně zalesněným státem s mnoha jezery, z nichž nejznámější jsou Velká kanadská jezera, která se rozkládají na jihovýchodě státu. Západní část kanadského území je tvořena horami, na sever od Spojených států se rozkládá Apalačské pohoří, úplný západ je pak tvořen kanadskými Kordilery, což je horský systém zahrnující St. Elias, Mackenzie a pohoří Rocky Mountain. Severní Kanada je téměř celoročně pokryta sněhem a ledem. Kvůli extrémním teplotám v zimě žije na severu Kanady méně než 1 % všech obyvatel, mnozí z nich jsou Inuité. Na Jihu státu jsou v létě naopak časté požáry.¹

Sídlem vlády je Ottawa. Kanada je rozdělena do 10 správních provincií a tři závislých území. Provinční vlády zrcadlí národní vlády. Mezi jejich povinnosti patří místní občanské právo, daně, obhospodařování půdy, obchod, zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání.

Kanadská ekonomika je silně závislá na obchodu, zejména se Spojenými státy. Smlouva o volném obchodu se Severní Amerikou (NAFTA) povolila relativně neomezený obchod mezi Kanadou, Spojenými státy a Mexicem.²

V následujících podkapitolách se autorka zaměří na osídlování Kanady, rozvoj společnosti na přelomu 19. a 20. století, na období světových válek a postoj Kanady k nim, na druhou polovinu 20. století a události, které přispěly k finální podobě dnešní Kanady.

2.1 Osídlování a vznik Kanady

Udává se, že první kanadští osadníci mohli doputovat na území dnešní Kanady přibližně před 10 000 až 30 000 lety př. n. l., druhá vlna (předchůdci Inuitů) pak zhruba 4 000 let př. n. l. Prvními Evropany na tomto území byli Vikingové, kteří zde ale nesetřvali. Další se sem neodvážili až do příjezdu expedice italského navigátora Johna Cabota na ostrov Newfoundland v roce 1497. Během 16. století bylo území prozkoumáváno Angličany a Francouzi, kteří doufali, že objeví průchod mezi Atlantickým a Tichým oceánem, což by usnadnilo obchod mezi Evropou a Asií. Jedním z prvních takových průzkumníků byl Henry Hudson, který se plavil s lodí Discovery v roce 1610,

¹ McCOLL, R. W. 2005. s. 135–137.

² Tamtéž.

a ačkoliv byl neúspěšný, jeho hledání vedlo anglického krále Charlese II. k založení Charty Společnosti Hudsonovy zátoky roku 1670. Tato charta udělovala Princi Rupertu a 17 dalším mužům obchodní právo na území řek, které se vlévaly do Hudsonova zálivu (což bylo zhruba 40 % území Kanady) a jsou tak považováni za první guvernéry anglické kolonie. Tento federální stát se rozkládal na území dnešních kanadských provincií Quebec, Nové Skotsko a Nový Brunšvik. Nejprve se začala osidlovat východní část dnešní Kanady podél pobřeží Atlantiku a oblast okolo Hudson Bay. Francouzi následně rychle kolonizovali oblast kolem řeky St. Lawrence a oblast mezi Velkými Kanadskými jezery, Quebecem a Montrealem.³

Potom, co Francouzi postupně začali též rozvíjet zónu obchodu, vznikali mezi nimi a anglickými osadníky konflikty, které vyvrcholily dobytím Quebecu a Montrealu britským generálem Jamesem Wolfem. Problém se dočasně vyřešil roku 1763, kdy byla v Paříži podepsána smlouva, která uznala tyto provincie britskými. Ještě více britskou se Kanada stala v období Americké války o nezávislost, kdy spousta Britů uteklo z USA do Kanady. Roku 1791 byla země rozdělena na Horní a Dolní Kanadu, vydrželo to však jen do 40. let 19. století, kdy byly Kanady opět spojeny v jednu. Roku 1867 pak Kanada oficiálně získala nezávislost na Velké Británii Zákonem o Britské Severní Americe.⁴

Za období tzv. Zlaté horečky je považováno 19. století, kdy na západním pobřeží Kanady byla nalezena ložiska zlata. Za jednu z nejznámějších je považována horečka Klondike Rush na území okolo řek Yukon a Klondike, která probíhala přibližně tři roky (než bylo nalezeno ložisko zlata na Aljašce).

Zlatá horečka způsobila další příliv přistěhovalců. Mimo Britů se stali novými obyvateli i lidé z ostatních evropských států či Afro-Američané, kteří prchali z otroctví na Jihu USA. Kanada postupně rozšiřovala své území, tak jako v USA však docházelo ke střetu zájmů kolonizátorů a původního obyvatelstva. Napětí vyvrcholilo v druhé polovině 19. století ozbrojeným povstáním Metis, což byli Francouzi a původní obyvatelé v čele s Louisem Riélem, který byl v důsledky neúspěchu povstání v roce 1885 popraven.⁵

³ McCOLL, R. W. 2005. s. 135–137.

⁴ Tamtéž.

⁵ Tamtéž.

2.2 Společnost na přelomu 19. a 20. století

V období mezi lety 1896–1929 Kanada zaznamenala ekonomický i průmyslový růst a to se odrazilo i na vývoji společnosti, která se tak stala společností městskou, což se potvrdilo i při národním sčítání lidu roku 1931. Průzkum uvedl, že 53,7 % kanadské populace žije v městech a obcích, což bylo přibližně o 25 % více, než při prvním národním sčítání lidu, které proběhlo v sedmdesátých letech 19. století. Zdálo se, že přerod společnosti měl jen samé pozitivní dopady. Obchod společně s vývojem technologií začal vzkvétat. Na výsluní byla i kultura. Někteří z obyvatel však z tohoto vývoje nadšení nebyli, obávali se vylidnění venkova a negativních dopadů industrializace. Začaly vznikat různé „reformní“ strany a jedním z hlavních politických témat se stala vize budoucího směřování kanadské společnosti.

Města při výrobě využívala výhod přistěhovalců (levné pracovní síly), a zdrojů přírodního bohatství Kanady. Pokrok zaznamenala také tramvajová doprava či pouliční osvětlení. V souvislosti s budováním silnic a s rozvojem automobilového průmyslu se začali rozrůstat příměstské oblasti. Kanadčané se snažili zlepšit také situaci s odpadními vodami a kanalizacemi v souvislosti s obavami z kontaminace vody a rozšiřování tyfusu.

Řešit se též začala otázka soukromého a veřejného vlastnictví, rozvíjeli se franšízové holdingové společnosti. V rámci zlepšení kvality služeb, vzdělávání a obecně rozvoje Kanady začali být vyhledáváni pro obory kvalifikovaní odborníci namísto amatérů.

Zakládaly se mateřské školky, prodloužila se délka povinné školní docházky, vznikaly veřejné knihovny, dětská hřiště či jiná rekreační místa. Se školstvím začalo více spolupracovat zdravotnictví, konaly se povinné zdravotnické a stomatologické prohlídky. Školáci byli vedeni k základním hygienickým pravidlům a k péči o své zdraví. Zakládaly se společnosti pro pomoc chudým rodinám a nemocným dětem.

S městským životem přišel ale i rozvoj alkoholismu a prostituce, proti čemuž se snažili bojovat nově založené náboženské politické strany, které se snažili obecně zlepšit sociální podmínky a chování.⁶

⁶ RIENDEAU, Roger E. 2007. s. 261–271

2.3 Kanada během válečných období

Na začátku 20. století směřovala Evropa k válce, proto premiér Robert Borden představil nový plán pro námořní pomoc s nouzovým příspěvkem 35 milionů dolarů na vybudování bitevních lodí pro Velkou Británii. Než byl však plán schválen vládou, válka v Evropě vypukla. Velká Británie vyhlásila válku v reakci na německou invazi do neutrální Belgie v srpnu 1914. Kanada, jako součást říše, byla tím pádem automaticky ve válce též. Zpočátku byla podpora válečného úsilí prakticky jednomyslná. Anglická i francouzská část kanadského obyvatelstva si plně uvědomovala, že prohra Británie a Francie by výrazně ohrozila kanadský růst a bezpečnost. Parlament schválil zákon o válečných opatřeních ukládající federální vládě široké nouzové pravomoci k regulaci jakýkoliv aspektů společnosti nebo hospodářství, který je považován za nezbytný pro vedení války, a k pozastavení některých občanských svobod.⁷

Kanadští vojáci, zvláště pak letci, patřili k opravdovým špičkám v oboru. Kanada překvapila svou odhodlaností a množstvím sil, které válce věnovala. Mimo již zmíněných vojáků bojujících v Evropě nezaostávalo ani civilní obyvatelstvo, které budovalo a dodávalo vše pro válku potřebné. Pěstovali zemědělské produkty pro vývoz spojencům do Evropy, vyráběli zbraně, vyváželi dřevo a kovy pro výrobu zbraní, budovaly se železnice pro zrychlení přesunu potřebných materiálů. Kanadská vláda byla nucena založit postupně nové kontrolní orgány, rady a komise pro kontrolu obchodu. Nadprodukce všeho však způsobila nedostatek pracovních sil a to nejen v ozbrojených silách, ale i na farmách, výrobních závodech či úřadech. Ženy začaly být více využívány jako levná pracovní síla (měly až o polovinu nižší platy než muži). Mnohé pracovaly jako ošetřovatelky v mezinárodních zdravotnických organizacích.

Využití žen pro práci mělo také pozitivní účinek. Rozšíření hlasovacích práv federální a provinční legislativou během války a bezprostředně po ní.⁸

Roku 1916 francouzská část obyvatelstva již neviděla smysl v podporování Velké Británie ve válce a tak postupně kanadské ozbrojené síly tvořila již jen anglicky mluvící část. Tento přístup jen prohluboval nepřátelství mezi anglicky a francouzsky mluvící částí Kanady. Spor ještě prohloubil Manitobský zákon o vzdělání, který zrušil francouzštinu jako jazyk vyučování v rámci zemského školského systému. Názory francouzské

⁷ RIENDEAU, Roger E. 2007. s. 238–261.

⁸ Tamtéž.

a anglické strany se lišily například v odvodu počtu vojáků do války. V zemi probíhaly časté protesty.

Na konci války roku 1918 byli však Kanadčané spokojeni a za nasazení a odvalu ve válce očekávali zlepšení svého života ve všech směrech. Nadšení však nevydrželo dlouho, protože nastala Španělská chřipka, na kterou umíraly tisíce lidí. Mělo to i hospodářský dopad, nebyl dostatek zdravotnických pracovníků ani léků. V dvacátých letech byla kanadská ekonomika obecně v propadu, což byl přirozený následek války. Už nebyla potřeba vyrábět zbraně, tudíž nebylo potřeba ani tolik pracovní síly. Ekonomika se nakonec však pozvedla na základě dodávání potravin do válkou zpustošené Evropy, čímž se zase pozvedlo i využití dopravy.

Během dvacátých a třicátých let Kanada nadále budovala svou ekonomiku mimo jiné i vývozem dřeva pro výrobu papírů či kovů pro automobilový a elektrotechnický průmysl. V těchto letech země zaznamenala i velký příliv přistěhovalců.⁹

V důsledku první světové války postupně kanadská vláda, stejně jako i ostatní britské kolonie (Austrálie, Irsko, Nový Zéland) lobovaly za větší nezávislost. Roku 1926 na konferenci v Londýně poté tento názor aktivně prosazovali premiéři daných zemí. V roce 1931 následovalo další jednání, ve kterém britský parlament schválil zákon, jímž odebral Británii právo zhotovovat zákony pro Kanadu.

Po krátkém ekonomickém rozmachu ve dvacátých letech Kanadu zasáhla celosvětová Velká hospodářská krize. Lidé byli propouštěni z práce a vzrůstalo procento chudých, což vedlo zoufalé kanadské dělníky a voliče k revolučním myšlenkám a zakládání nových politických stran. Bylo to období radikalismu, nemělo to však vždy katastrofální následky. Protesty například pomohly zrušit dětskou práci a zajistit bezpečnější továrny. Ženy po celé zemi dostaly právo volit.¹⁰

Roku 1939 Británie znovu vyhlásila válku s Německem, a ačkoli Kanada už nebyla nucena poskytnout svou pomoc Británii, učinila tak. Vláda premiéra Mackenzieho Kinga vyhlásila válku Německu a o týden později společně s Británií i německému spojenci Japonsku.

⁹ RIENDEAU, Roger E. 2007. s. 238–261.

¹⁰ Tamtéž.

Ve druhé světové válce Kanada poprvé bojovala pod kanadským velením. Nastala masivní mobilizace lidí a zdrojů doma i v zahraničí. Ekonomika začala znovu fungovat. Více než milion Kanadčanů sloužilo své zemi v ozbrojených silách, vyráběl se válečný materiál, střeliva, výzbroje, vozidla.

V zámoří kanadští vojáci znovu prokázali svou statečnost na několika klíčových frontách, například při úspěšné invazi na Sicílii (1942) či při osvobození Nizozemska (1942).

Když 2. světová válka skončila, v Kanadě zavládla radost, vnitřní spory mezi Kanadčany však stále vyřešeny nebyly. Jakákoli domluva byla těžká. Temné časy také nastaly pro přistěhovalce z Japonska, kteří se stali obětmi poválečného rasismu. Situace vyvrcholila rozhodnutím kanadského premiéra Kinga odsunout všechny občany japonského původu do integračních táborů. Tato událost se stala jedním z nejtemnějších kroků v kanadské historii a země se za něj roku 1988 oficiálně omluvila.¹¹

Během válečného období se silně rozrostla kanadská ekonomika a průmysl. Kanada se stala světovým lídrem v automobilovém či chemickém průmyslu. Roku 1947 byla v provincii Alberta objevena ropa, čímž se Kanada zařadila mezi její hlavní producenty. Na výsluní bylo i vzdělání, které se stalo dostupnějším a bylo obohaceno o spoustu nových oborů například z oblasti financí či mediálních studií. To vše se samozřejmě odráželo i na kvalitě života Kanadčanů, kteří měli na výběr mezi dostatečným počtem pracovních míst. Rostly příměstské komunity v dříve prázdných oblastech, protože si najednou každý mohl dovolit vlastní dům a auto.

Poválečné vlády se definitivně v padesátých a šedesátých letech osamostatnily od Britů, do pozice guvernéra začaly dosazovat výhradně kanadské občany. V roce 1965 Kanada zavedla na místo vlajky Spojeného království svou vlastní státní vlajku s javorovým listem.¹²

V důsledku války posílil v Rusku komunismus, jehož vlivu se západní mocnosti obávali, což vyneslo Studenou válku (1945–1991) především mezi USA a Ruskem. Kanada se roku 1949 přidala na stranu vojenské a politické organizace NATO, která stála na straně proti ruské expanzi. Kanadští premiéři v tomto období se však snažili Kanadu

¹¹ RIENDEAU, Roger E. 2007. s. 238–261.

¹² Tamtéž.

co nejvíce publikovat jako přátelskou zemi, která chce mít v pořádku své mezinárodní vztahy. Přestože Kanada přišla v Korejské válce (1950–1953) proti komunistickým silám o více než 500 vojáků, po odmítnutí účasti v následné Vietnamsko-americké válce (1964–1973) proti komunistickým silám, byla považována za zemi opatrnou.¹³

2.4 Quebec

Roku 1970 teroristé zabili vicepremiera Quebecu Pierra LaPortea, což vedlo premiéra Pierra Trudeaua k vydání Aktu válečného opatření, který zavedl stanné právo a armádu pověřil zavedením pořádku v provincii. Stovky obyvatel Quebecu podezřelých ze sympatizování se separatisty byly uvězněny bez soudu.

Francouzsky mluvící obyvatelé se snažili udržet svou jedinečnou kulturu a uzavírali se od většiny federálních rozhodnutí. Až v polovině 20. století francouzsko-kanadská společnost podstoupila fázi známou jako Tichá revoluce, která přinesla novou generaci politiků a modernizátorů. Zároveň se však v Quebecu začala rozvíjet myšlenka separatismu (myšlenka, že Quebec byl příliš odlišný od zbytku Kanady, aby existoval jako provincie a ne jako samostatná země). Část radikálních Quebecských separatistů se přiklonila dokonce k marxismu a násilí. Teroristická skupina Front de Libération du Québec nechala v šedesátých letech ve vládních budovách a na dalších významných místech napříč provincií vybuchnout desítky bomb. V roce 1976 byla zvolena separatistická vláda Quebecu, vedená premiérem Rene Levesque, a referendum o separaci z Kanady se konalo v roce 1980.¹⁴ To bylo však zamítnuto (stejně tak další referendum o nezávislost Quebecu roku 1995).¹⁵

Premiér Pierre Trudeau, který vedl Kanadu téměř 16 let v období mezi roky 1968 a 1984, věřil, že by francouzsko-kanadské napětí mohlo být změněno vydáním nové ústavy, která chránila francouzský jazyk a kulturu v Quebecu, a všichni občané by si tak byli rovni. Po letech vyjednávání byl schválen roku 1982 nový ústavní zákon, který sice nezměnil kanadský systém vlády, ale obsahoval Listinu práv a svobod. Listina stanovovala základní občanská práva všech Kanadčanů, včetně svobody projevu a náboženství,

¹³ RIENDEAU, Roger E. 2007. s. 238–261.

¹⁴ 20th Century History of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/history/the-20th-century>.

¹⁵ Kanada. In: *SVON* [online]. 2003 [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: http://www.svon.cz/file/historie/001_kanada_his.htm.

a deklarovala Kanadu jakožto dvojjazyčnou zemi, kde se každý může svobodně rozhodnout, jestli bude hovořit anglicky nebo francouzsky.

Separatistická vláda Quebecu byla proti nové ústavě a byla jedinou provincií, která ji odmítla podepsat. Nástupce P. Trudeaua, premiér Brian Mulroney, se pustil do kampaně, s níž doufal, že se Quebeckým obyvatelům konečně zavděčí. Bohužel se to ani jemu nepodařilo, podpis Quebecu v kanadské ústavě dodnes symbolicky chybí.

2.5 Listina práv a Svobod

Tato listina je součástí kanadské ústavy, což je soubor zákonů, které obsahují základní pravidla o fungování země. Uvádí například pravomoci federálních a provinčních vlád. Listina je jeden z nejdůležitějších zákonů v Kanadě. Práva a svobody v Listině však mohou být omezeny na úkor ochrany jiných práv. Například svoboda projevu může být omezena zákony proti propagandě z nenávisti.

Práva a svobody zahrnuté v listině platí pro každou osobu v Kanadě, ať už je to občan či pouze návštěvník, existují samozřejmě ale i výjimky. Některá práva platí pouze pro kanadské občany, například právo volit.

Body listiny se neustále vyvíjejí a propracovávají, aby byli co nejvíce v souladu se zásadami a hodnotami kanadské společnosti. Například listina upřesnila pravomoci státu s ohledem na práva obviněných nebo posílila práva menšin a znevýhodněných skupin.

Listina například obsahuje kapitolu Úřední jazyky, ve které Angličtina a Francouzština jsou udávány jako oficiální jazyky Kanady a mají stejné postavení a stejná práva a výsady, pokud jde o jejich používání ve všech orgánech parlamentu a vlády. Zároveň jeden z paragrafů zaručuje, že práva týkající se užívání angličtiny a francouzštiny stanovená v Listině, nezakazují používání jiných jazyků.¹⁶

¹⁶ Guide to the Canadian Charter of Rights and Freedoms. In: *The official website of the Government of Canada* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/services/how-rights-protected/guide-canadian-charter-rights-freedoms.html#a2g>.

Jedním z nejdůležitějších bodů aktu byla v roce 1982 část o tom, že se Británie vzdá kontroly nad kanadským ústavním právem, což byla poslední moc, kterou nad zemí měla.¹⁷

Roku 1988 byl vydán zákon o multikuluralismu, který uzákonil poskytování dostatečných finančních prostředků na podporu kulturních menšin a omezil diskriminaci. A tak se znovu menšiny staly pro Kanadu hlavní kulturní složkou konce 20. století. Nejvíce přistěhovalců v 80. a 90. letech pocházelo z Karibských zemí, Číny, Pákistánu, Indie, Vietnamu, Filipín či Srí Lanky. Obzvláště vítání byli tzv. „business-class“ imigranti – podnikatelé s touhou v Kanadě investovat. Kanada byla též stále útočištěm pro uprchlíky, pro které v jejich původních zemích kvůli válce či jiným okolnostem nebylo bezpečno, nesetkali se zde však už s takovým pochopením. Kanadčané se stále více obávali dopadu přistěhovalectví na svou národní identitu, počet obyvatel Kanady vzrostl v roce 1991 na 27 milionů. Kanadská populace byla téměř rovnoměrně rozdělena na britskou, francouzskou a jiné etnické menšiny, ovšem ukazovalo se jen jako otázka času, kdy začnou být menšiny ve většině. Země navíc začala mít obavy o kulturní přežití Quebecu, jelikož většina přistěhovalců, v důsledku malého využití francouzštiny ve světě, přirozeně začala v Kanadě jako místní jazyk využívat angličtinu.

Roku 1985 byla odstraněna diskriminační klauzule v rámci indiánského zákona. Indiánské ženy si mohly udržet své postavení bez ohledu na jejich názor na manželství, a ženy, které dříve svého statusu indiánky byly zbaveny, mohly požádat o jeho obnovení. Původní Indiáni získali nárok na bezplatnou lékařskou péči, bezplatné vzdělávání v rezervaci, dotace na bydlení a vysokoškolské příspěvky. Byli osvobozeni od federálního a provinčního zdanění, měli právo žít v rezervaci, získali lovecká práva a způsobilost pro federální půjčky a granty pro založení podniku v rezervaci. Domorodci si však na zákon stěžovali, tvrdili, že už tak mají přeplněné rezervace a nemohou přijmout „obnovené Indiánky“. V osmdesátých letech chtěla vláda Mulroneya přidat dodatek k ústavě, který by uznal základní právo domorodcům na vlastní samosprávu. Objevily se však námitky ze stran Alberta a Britské Kolumbie, které měly obavy z toho, že by jim původní obyvatelé mohli zasahovat do přírodních zdrojů, a vinily Mulronea z nedostatečného definování tohoto dodatku ústavy. Po dlouhých jednáních a hledáních kompromisů se roku 1999 Nunavut opravdu stal nejnovějším kanadským teritoriem.

¹⁷ 20th Century History of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/history/the-20th-century>.

Jedním z nejdůležitějších úspěchů Mulroneyovy vlády bylo pozvednutí ekonomiky a to především díky zlepšení vztahů s USA, které byly po Trudeauově vládě značně ochablé, protože s Velkou Británií, potom co vstoupila do EU, tudíž začala volně obchodovat především s evropskými státy, obchod příliš nevzkvétal, spíš naopak.

Pro signalizaci měněního se postoje kanadské vlády provedla správa Mulroneye v roce 1985 transformaci FIRA na Investiční Kanadu, novou agenturu na podporu zahraničních investic. Kanada a Spojené státy tedy zahájily jednání o dohodě o volném obchodu, kterou nakonec uzavřely roku 1987. Podle podmínek dohody byla postupně zrušena cla a obě země získaly přístup na vzájemný trh. V dalších letech Mulroneyova vláda však skomírala. Nebyla schopna se vypořádat s rostoucím rozpočtem, namísto snížení výdajů zvyšovala daně, s čímž se v zemi prohlubovala nespokojenost s vládou a začaly vznikat reformní protistrany.

Na přelomu tisíciletí se v souvislosti s technickým pokrokem začala vytvářet nová pracovní místa v dříve neznámých oblastech, jako je počítačové programování, správa webových stránek či online obchod. Rozpadlo se mnoho hnutí z období 80. a 90. let 20. století, částečně kvůli zlepšení ekonomické situace a částečně kvůli vzestupu kvalifikovaných a pragmatických politických vůdců. Celkově se situace mezi Kanadány uklidnila.¹⁸

¹⁸ 20th Century History of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/history/the-20th-century>.

3 Justin Trudeau

Tato kapitola je hlavní částí bakalářské práce a bude se věnovat především vládě aktuálního kanadského premiéra Justina Trudeaua. V první části bude stručně nastíněn osobní život Justina Trudeaua a jeho cesta k postu premiéra Kanady. V druhé podkapitole bude rozebráno období Justina Trudeaua jakožto premiéra Kanady a třetí podkapitola shrne, co se v období jeho vlády zlepšilo a v čem případně naopak zklamal. Nejdříve si ale uvedeme rozložení státní moci v Kanadě.

Kanada je rozdělena do 10 provincií a 3 teritorií. Zatímco teritoria jsou spravována federální vládou, provincie mají vlády své, ty ale vládě národní též podléhají. Mezi jejich zodpovědnosti patří občanské právo, místní daně, obhospodařování půdy, místní obchod, zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání.¹⁹

Kanada je konstituční monarchií. Kanadský parlament je tvořen královnou Velké Británie, Alžbětou II., senátem a dolní sněmovnou.²⁰ Přestože je královna oficiálně hlavou státu (v Kanadě je zastoupena generálním guvernérem), ve skutečnosti nejdůležitější otázky týkající se fungování země řeší hlava vlády, tedy premiér. Členové Dolní sněmovny, poslanci, jsou voleni lidem, premiérem je následně jmenován předseda politické strany, která ve volbách získala nejvyšší počet křesel. Kanadský premiér zastává nespočet funkcí, je stále předsedou nejzastoupenější politické strany v parlamentu, hlavou výkonné moci, má pravomoc jmenovat senátory, velvyslance, soudce, velitele ozbrojených sil, ředitele národní banky a jiné úředníky. Premiér je též symbolem země a jejím hlavním zástupcem v zahraničí.²¹

3.1 Justin Trudeau – životopis

Justin Trudeau, syn Pierra a Margaret Trudeauových, se narodil v Ottawě 25. prosince roku 1971. Justin měl jednu sestru a dva bratry. Jeden z bratrů, Michel, však bohužel zemřel nešťastnou náhodou v lavině. Justinův dědeček, Jimmy Sinclair, byl svého

¹⁹ McCOLL, R. W. 2005. s. 136–137.

²⁰ Canada's Political System. In: *Canada's Democracy Week* [online]. 2017 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.democracy-democratie.ca/content.asp?section=res&dir=ces&document=index&lang=e>.

²¹ The Prime Minister of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/government/the-prime-minister>.

času ministrem federálního kabinetu, jeho otec Pierr Trudeau byl premiérem, politiku měli tedy v krvi.²²

V roce 1994 Justin absolvoval studium na McGill University v Montrealu. Následně vyučoval francouzštinu a matematiku ve Vancouveru, kde při práci na University of British Columbia získal titul v oboru vzdělání.²³

V roce 2000 zemřel Justinův otec na rakovinu prostaty,²⁴ což byla paradoxně jedna ze zlomových událostí v Justinově politické kariéře. Při otcově pohřbu v bazilice Notre Dame v Montrealu Justin vešel do veřejného povědomí, když ve smutečním proslovu mluvil o tom, co se od svého otce naučil, včetně důležitosti pokory ve veřejné službě.²⁵

V letech 2002–2007 se Trudeau ještě vrátil ke studiím inženýrství, studoval dva obory, ale ani jeden nedokončil.

V roce 2003 se Trudeauovou přítelkyní stala Sophie Gregoire, což byla kamarádka z dětství Justinova mladšího bratra Michela. Pracovala jako televizní a rozhlasová moderátorka pro francouzské i anglické stanice v Quebecu.²⁶ Během let získala nespočet ocenění za angažovanost v tématech, jako jsou poruchy příjmu potravy, duševní zdraví či otázky žen a dětí.²⁷

Po porážce liberálů ve federálních volbách 2006 Trudeau nabídl Tomovi Axworthyovi, bývalému generálnímu tajemníkovi jeho otce Pierra, spolupráci.

V letech 2008 a 2011 byl Justin zvolen poslancem Dolní sněmovny ve volebním obvodu Papineau. Trudeau měl na starosti odvětví mládeže, multikulturalismu, občanství, imigrace. Federální volby v roce 2011 však pro liberály dopadly katastrofálně. Dostali

²² The Prime Minister of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/government/the-prime-minister>.

²³ BOTELHO, Greg. From Santa spy to boxer to Canada's Prime Minister: Meet Justin Trudeau. In: *Cable News Network* [online]. 21-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2015/10/20/americas/meet-justin-trudeau/index.html>.

²⁴ The Prime Minister of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/government/the-prime-minister>.

²⁵ BOTELHO, Greg. From Santa spy to boxer to Canada's Prime Minister: Meet Justin Trudeau. In: *Cable News Network* [online]. 21-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2015/10/20/americas/meet-justin-trudeau/index.html>.

²⁶ The Prime Minister of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/government/the-prime-minister>.

²⁷ BOTELHO, Greg. From Santa spy to boxer to Canada's Prime Minister: Meet Justin Trudeau. In: *Cable News Network* [online]. 21-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2015/10/20/americas/meet-justin-trudeau/index.html>.

se až na třetí příčku za Konzervativce a Nové Demokraty. Byl to nejhorší výsledek v historii strany a hrozil dokonce její zánik. Poté, co předseda strany Ignatieff odstoupil, byl na Trudeaua vyvoláván tlak, aby se ujal vedení strany. Trudeau hledal způsob, jakým by se mohl zviditelnit na veřejnosti. Vyzval Patricka Brazeaua, senátora konzervativců, k zápasu v boxu za účelem získání finančních prostředků pro výzkum rakoviny a doufal, že ho pak lidé začnou brát vážněji. Přestože Justinovi veřejnost v zápasu moc šancí nedávala, mimo jiné i proto, že jeho soupeř vlastnil černý pas, nevzdal se a v březnu roku 2012 boj vyhrál. V říjnu téhož roku se svou stranou zahájil intenzivní kampaň.²⁸ Jedním z předvolebních shotů se následně stal obrázek boxujícího Trudeaua s titulkem: Justin Trudeau je připraven bojovat za Kanadány. Na svém webu také zdůrazňuje, že je rodinný typ. Je šťasten ve svazku se svou manželkou Sophie Gregoire a jejich třemi dětmi.²⁹

Roku 2015 premiér Harper zahájil nejdelší federální kampaň od roku 1870. V minulých předvolebních obdobích se obvykle konaly pouze dvě televizní debaty – jedna v angličtině a jedna ve francouzštině. Tentokrát však noví demokraté a konzervativci trvali na více debatách, jelikož spoléhali na to, že Trudeau bude více pod tlakem a zklame. Společně s liberály se tedy nakonec dohodli na pěti debatách.

Trudeau si v debatách vedl nad očekávání dobře. Liberálové slibovali především změnu od vlády konzervativců. Zavázali se k tomu, že chtějí legalizovat marihuanu, přijmout desetitisíce syrských uprchlíků či vyčlenit finance pro zlepšení infrastruktury. Nakonec se liberálům sázka na změnu a Justina vyplatila a v den voleb, 19. října 2015, získali 184 křesel z 338, což jim zajistilo většinovou vládu.³⁰

3.2 Justin Trudeau – premiér

V říjnu 2015, po nástupu Justina Trudeau na post premiéra, definitivně skončila téměř desetiletá konzervativní vláda Stephena Harpera. Liberálové chtěli zlepšit postavení Kanady ve světě a věnovat se především otázkám týkajících se klimatu a obnovení vztahů s OSN (mimo jiné zavést Deklarace OSN o právech původního obyvatelstva UNDRIP), finančně podpořit nejchudší země světa a přehodnotit mezinárodní obchod. Harper

²⁸ The Prime Minister of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/government/the-prime-minister>.

²⁹ BOTELHO, Greg. From Santa spy to boxer to Canada's Prime Minister: Meet Justin Trudeau. In: *Cable News Network* [online]. 21-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2015/10/20/americas/meet-justin-trudeau/index.html>.

³⁰ AZZI, Stephen. Justin Trudeau. In: *The Canadian Encyclopedia* [online]. Historica Canada, 02-02-2018 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>.

se vyhýbal kontaktu se světem, jak to jen šlo, Trudeau se chystal být jeho přesným opakem.³¹

Trudeau hned po nástupu do funkce představil své plány. Chystal se ukončit kanadskou leteckou kampaň proti IS v Iráku a v Sýrii, s tím, že by se v těchto zemích Kanada věnovala spíše humanitární pomoci. Dále chtěl Trudeau výrazně posílit vztah Kanady s USA, který byl po vládě Stephena Harpera napjatý. Jedním z hlavních důvodů pro to, byla otázka potrubí Keystone XL, které mělo vést ropu z Kanady do Ameriky. Prezident Obama plán vetoval v zájmu životního prostředí, což Harpera rozhořčilo, protože měl v plánu tak pro Kanadany vytvořit pracovní místa. Justin Trudeau Keystone XL také podporoval, ale uvedl, že chce s USA při řešení tohoto problému spolupracovat. Budování konstruktivního a produktivního vztahu s prezidentem Obamou bylo pro Trudeaua klíčovou prioritou.

Justin Trudeau se též zavázal k přijetí většího množství syrských uprchlíků a k investování finančních prostředků do urychlení zpracování žádostí o azyl. Slíbil též pozitivní změny v oblasti enviromentální politiky. Postoj kandidáta k životnímu prostředí byl pro kanadské voliče jedním z hlavních rozhodujících faktorů. V tomto ohledu se Trudeau chystal provést největší změny. Zatímco Stephen Harper odmítl podepsat mezinárodní dohody o klimatu, a dokonce stáhl Kanadu z Kjótského protokolu, Trudeau slíbil, že provede důležité kroky pro snížení emisí uhlíku a poskytne provinciím dostatek financí na dosažení tohoto cíle.

Dalšími sliby byla legalizace marihuany či vyšetřování smrti domorodých žen. Trudeau slíbil, že uvede příčinu vražd a zmizení 1 200 domorodých žen. Řekl také, že se chce zaměřit obecně na zlepšení vztahů s domorodou komunitou v Kanadě.

Co se mezinárodního spojení týče, chtěl Trudeau rozhodně též zapracovat na vztazích s Íránem. Vláda Stephena Harpera přerušila diplomatické styky s Íránem v roce 2012, když uzavřela kanadské velvyslanectví v Teheránu a vyhnala z Kanady íránské diplomaty. Justin Trudeau řekl, že plánuje obnovit vztahy mezi oběma národy v souvislosti

³¹ HILLMER, Norman; LAGASSÉ, Philippe. The Age of Trudeau and Trump. In: *Canada and International Affairs* [online]. 2018 [cit. 2019-04-25]. https://doi.org/10.1007/978-3-319-73860-4_1.

s íránskou jadernou dohodou. V Kanadě existuje velká íránská diaspóra, neboť po íránské revoluci v roce 1979 se tisíce Íránců přestěhovaly právě do Kanady.³²

V prvních dvou letech vlády byl Justina Trudeau chválen za zlepšení ekonomiky a bezpečnosti ve státě, zároveň panovaly však obavy o to, že nebude schopen dodržet globální slib.

Liberálové přejali od konzervativců kanadskou CETA (Komplexní hospodářská a obchodní dohoda) a přemodelovali Transpacifické partnerství (TPP). Trudeauovi úředníci pro obchod vedli politiku s důrazem na ochranu životního prostředí, pracovní práva a spravedlivé sdílení výhod obchodu.

V září 2017 Trudeau prohlásil, že Kanada byla vybudována na území původních obyvatel, ovšem bez toho, aby se jich někdo ptal. Trudeau nemohl uvěřit tomu, že v roce 2007 při schvalování deklarace OSN pro práva původních obyvatel byla Kanada proti, a tak dalším z jeho cílů bylo to napravit.

Liberálové se více otevřeli obchodování s Čínou, v čemž byl Harper opatrný. Někteří kolegové Trudeaua nařkli z toho, že je uchvácený inovativností a podnikatelskými dovednostmi Číny, ale přehlíží místní nedodržování základních lidských práv. Trudeau se vydal do Číny, kde byla sestavena smlouva o čínsko-kanadském obchodu. Díky ní se zjednodušila pravidla pro investice a byl umožněn prodej kanadské technologické společnosti čínské firmě, kterou konzervativci zablokovali z důvodů národní bezpečnosti. Pro Trudeaua výhody v budování silnějších vazeb s ekonomickým gigantem a druhým největším kanadským obchodním partnerem převažovaly nad riziky.³³

V červnu roku 2018 schválil parlament zákon legalizující rekreační užívání marihuany na celostátní úrovni. Návrh zákona obsahuje informace o tom, jak lze lék pěstovat, distribuovat a prodávat. Po Uruguayi je Kanada druhým státem světa, který plně legalizoval marihuanu i pro rekreační využití (využití lékařské je legální od roku 2001). Očekává se, že vláda poskytne provinciím a územím osm až dvanáct týdnů na to,

³² VAIDYNATHAN, Rajini. Canada election: Seven things Justin Trudeau believes in. In: *BBC* [online]. 20-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-34580420>.

³³ HILLMER, Norman; LAGASSÉ, Philippe. The Age of Trudeau and Trump. In: *Canada and International Affairs* [online]. 2018 [cit. 2019-04-25]. https://doi.org/10.1007/978-3-319-73860-4_1.

aby vytvořily nový trh s marihuanou, stejně tak toto časové období poslouží i policii a průmyslu k přípravě se na nový právní rámec.³⁴

Když konzervativci v srpnu roku 2014 poslali do Iráku své vojenské síly na pomoc místním bojovníkům v jejich bitvách proti Islámskému státu (IS), měli podporu liberálů. Když pak ale v říjnu 2014 Harperova vláda poslala do Iráku stíhačky, aby řídily stávky proti IS, liberálové byli proti. To vydrželo až do předvolební kampaně, kde slibovali, že Trudeau letadla stáhne. Svůj slib dodržel a roku 2016 byla letadla opravdu stažena. Zároveň vláda zvýšila počet nabíraných mužů a pokračovala v předepsaném výcviku od konzervativců. Vláda tak částečně změnila přístup k Iráku. Lotyšská a ukrajinská operace však zůstaly beze změny. Vláda nově slibuje, že bude investovat do CAF (kanadské ozbrojené síly) více než konzervativci a odměnou všem bude bezpečná, dobře chráněná země, a to mimo jiné i v oblasti kybernetické a počítačové. Na rozdíl od konzervativců Trudeau nezůstal jen u slov a podařilo se mu do armády zainvestovat.

Trudeau tvrdí, že se za každou cenu bude snažit udržovat mír, a v souvislosti s tím oznámil, že v roce 2020 bude trvat na obnovení míru a udělá vše pro zvolení Kanady na nestálou pozici do Rady bezpečnosti OSN. Od druhé světové války byla Kanada jednou z hlavních zemí prosazující mírová jednání. Následná vláda Harpera však byla vůči tomu lhostejná, liberálové však znovu začali pracovat na obnově.

Rozdíl mezi Harperem a Trudeauem panoval též v otázce přijímání uprchlíků. Zatímco Harper přijal jen nezbytně nutné množství uprchlíků, po Trudeauovu nástupu byla Kanada označena deníkem New York Times za zemi, která přijala nejvíce uprchlíků (argumentoval tím, že i spousta současných Kanadčanů jsou přistěhovalci). Později své tvrzení poněkud zmírnil, protože se jeho dobrota začala zneužívat, ale i tak zůstala Kanada migrantům otevřena.

Trudeauova vláda přijala mezinárodní politiku pro podporu feminismu. Slíbil zlepšit postavení žen ve společnosti a zacílit se na větší rovnost mezi pohlavími.

Největším rozdílem v politice předešlého kanadského premiéra Harpera a Trudeaua byl přístup k boji proti klimatickým změnám. Trudeau prosazuje péči o kanadské přírodní

³⁴ Canada legalises recreational cannabis use. In: *BBC* [online]. 20-06-2018 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: https://www.bbc.com/news/world-us-canada-44543286?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/cg41ylwvxd7t/justin-trudeau&link_location=live-reporting-story.

bohatství a zdroje. Spolu s ministryní pro životní prostředí Catherine McKennaovou tvrdí, že ekonomická prosperita a ochrana životního prostředí jdou spolu ruku v ruce. Prvním z velkých kroků byl podpis Pařížské dohody o změně klimatu. Trudeauova vláda se od počátku zavázala k regulaci skleníkových plynů a k nastolení lepší domácí i zahraniční environmentální politiky. Začalo se o tom jednat se Spojenými státy, Mexikem a Čínou. Za vlády amerického prezidenta Baraka Obamy vše probíhalo dobře, když ale přišel k moci Donald Trump, jednání v tomto směru se ukončila, byla neúspěšná. Trump hned po nástupu rychle opustil od Pařížské dohody a obecně se USA nechtělo dále angažovat v práci s klimatickými změnami. Ačkoli to Kanadu v její podpoře environmentální politiky nezastaví, sníží to účinnost snažení ostatních států a bude to mít na Kanadu také hospodářský dopad.

Hned po nástupu k moci začal Trudeau prosazovat návštěvy na meetinzích zahraničních organizací jako např. summit G20 v Turecku, summit Asijsko-pacifického hospodářského společenství (APEC) v Manile, Zasedání premiérů Commonwealthu na Maltě či konferenci o změně klimatu COP21 v Paříži. Trudeau se stal v zahraničí novou temperamentní politickou ikonou a ochráncem domova.³⁵

Ne vždy byl však Trudeau chválen a obdivován. Vlna kritiky se na něj snesla například v květnu roku 2018 (poté, co sám sebe označil za hrdinu v boji proti klimatickým změnám), když jeho vláda oznámila, že chce znárodnit plynovod Kinder Morgan vedoucí z dehtových písků Alerty do Britské Kolumbie. Pro koupi 60 let starého potrubí a vybudování druhého na paralelní trase stát vyčlenil 4,5 miliardy dolarů. Kritici se vytvořili hned na třech frontách. Prvními odpůrci jsou kanadští původní obyvatelé, kteří se obávají účinků ropných skvrn na oceány a lesy, na nichž jsou závislí, a obecně nechtějí svou půdu poskytnout k těmto účelům. Druhými velkými kritiky jsou obyvatelé západního pobřeží Kanady, kteří nechtějí další stovky tankerů plavících se v okolí, protože se o to víc zvyšuje možnosti úniku ropy. A nadšení nebyli ani klimatologové, kteří poukazovali na to, že z ropovodu sice nevyteče ropa do oceánu, za to do atmosféry se dostane uhlík.³⁶

Ve volbách v říjnu 2019 budou voliči brát tradičně ohled na odpovědi kandidátů na otázky týkající se zahraniční politiky, ekonomie, práce a v neposlední řadě

³⁵ Hillmer, Norman; Lagassé, Philippe. The Age of Trudeau and Trump. In: *Canada and International Affairs* [online]. 2018 [cit. 2019-04-25]. https://doi.org/10.1007/978-3-319-73860-4_1.

³⁶ McKibben, Bill. Say hello to Justin Trudeau, the world's newest oil executive. In: *The Guardian* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/29/justin-trudeau-world-newest-oil-executive-kinder-morgan>.

environmentální politiky, jelikož Kanada je země z velké části závislá na přírodních zdrojích. Trudeauova uhlíková daň a plynovody tak mohou ovlivnit některé jeho voliče a tím může liberální strana ztratit cenné hlasy. Přesto to zatím vypadá, že má Trudeau ale u Kanadánů stále více sympatií, než jeho oponent ze strany konzervativců Andrew Scheer.³⁷

3.3 Vztah mezi kanadským premiérem Justinem Trudeauem a americkým prezidentem Donaldem Trumpem

Od Trudeaua se po zvolení Donalda Trumpa prezidentem USA v listopadu 2016 očekávaly negativní reakce. On však všechny překvapil a zachoval se disciplinovaně. Trudeau a jeho strana se snaží USA dokázat, že je Kanada pro USA důležitá a je třeba zlepšovat své vzájemné vztahy.

Na konci ledna 2017 udělil americký prezident Trump 90 denní zákaz vstupu do země pro cestovatele z vybraných zemí Blízkého Východu a Afriky. Na to Trudeau reagoval slovy, že Kanada bude mít vždy otevřené dveře pro prchající před válkou a terorem bez ohledu na jejich víru. Tisíce žadatelů o azyl pak začali během léta nelegálně proudit z USA do Kanady. Všichni však museli do října prokázat úřadům, že se opravdu obávají pronásledování a nezneužívají otevřenosti země. Proces rozhodování o udělení azylu byl zdlouhavý, lékařská péče či pracovní povolení bylo však během čekání k dispozici. Nakonec byla více než polovina žádostí zamítnuta. Premiér poté přehodnotil své vyjádření a uvedl, že není možné zvýhodňování neregulované migrace před regulovanou.

Trump byl proti environmentální politice, kterou Kanada velice podporuje, a znepřátelil si spoustu států, protože se obecně přestal věnovat rozvoji mezinárodních vztahů. V září 2017 Trump dokonce hrozil, že zničí Severní Koreu a ukončí jadernou dohodu s Íránem. Kanada měla spoustu starostí s vyrovnáním se s novou administrativou Ameriky, přestože když byl v čele Barak Obama, probíhalo vše v pořádku. Kanada se přesto snaží svému jižnímu sousedovi porozumět a vyjít s ním. V říjnu 2017 se Trudeau setkal s Trumpem v Bílém domě, USA nastolovala nepřijatelné podmínky a hrozila odchodem z NAFTA. Kanada a Mexiko se snažily udržovat klid a jednání se prodloužila

³⁷ Trudeau's environmental record on the line in Canada election year. In: *The Guardian* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/02/justin-trudeau-environmental-record-canada-election-year>.

až do roku 2018. Trump varoval spojence NATO, že očekává vynaložení 2 % HDP na obranu. Trumpův negativní postoj k mezinárodním organizacím by mohl narušit i vstup Kanady do Rady bezpečnosti OSN. Trumpova politika se schází s nepřízní, kanadští liberálové ale stále věří, že společně s hlavou USA najdou společnou řeč.³⁸

3.4 Zhodnocení vlády Justina Trudeau

Trudeauova vláda v prvních dvou letech přijala do země 40 000 syrských uprchlíků, do roku 2018 představila plány na národní uhlíkovou daň, snížila sazbu daně z příjmů fyzických osob ze střední vrstvy a zároveň ji zvýšila bohatším, zahájila vyšetřování vražd indiánských žen, legalizovala asistovanou smrt za určitých okolností, zvýšila příspěvky pro důchodce, legalizovala marihuanu či zavedla přídavky na děti pro rodiny z nízkých a středních tříd.

Trudeau se také omluvil za tři historická pochybení: odmítnutí cestujících na východoasijské lodi na vstupu Komagata Maru do Kanady, diskriminaci úředníků federální vládou na základě jejich sexuální orientace a za zneužívání studentů v Newfoundlandu.

Trudeau uskutečnil první významnou reformu Senátu od roku 1965. Jako premiér jmenoval poradní radu, která doporučuje senátní kandidáty na základě zásluh, a ustanovil nezávislost senátorů na politické straně (v Senátu vystupují sami za sebe a ne za stranu).

Trudeau se také však potýkal s kritikou. Například za to, že se vzdaluje od hlavního slibu kampaně z roku 2015 a to reformovat volební systém. Mezitím jeho vláda tvořila větší deficity a bude mít problémy s vyvážením federálního rozpočtu před volbami v roce 2019. Nenapravil mzdový systém pro zaměstnance, nazvaný Phoenix, který je od svého uvedení v roce 2016 v problémech.

Stejně jako u předchozích vlád se zpozdil nákup nových stíhacích letounů a námořních plavidel. Trudeau čelil odporu ze strany aktivistů v oblasti životního prostředí a vlády BC v souvislosti s rozhodnutím liberálů schválit dvě nová potrubí, která

³⁸ HILLMER, Norman; LAGASSÉ, Philippe. The Age of Trudeau and Trump. In: *Canada and International Affairs* [online]. 2018 [cit. 2019-04-25]. https://doi.org/10.1007/978-3-319-73860-4_1.

by rozšířila vývoz ropy z ropných písků v Albertě. Právě to zůstává zdrojem politického napětí ve druhé polovině období jeho vlády.³⁹

³⁹ AZZI, Stephen. Justin Trudeau. In: *The Canadian Encyclopedia* [online]. Historica Canada, 02-02-2018 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>.

4 Závěr

Bakalářská práce nese název Justin Trudeau a sociálně-kulturní, politické a ekonomické proměny současné Kanady. Jejím hlavním cílem bylo zhodnotit aktuální politiku této země, což mimo jiné znamená zaměřit se na nejvýraznější osobnost kanadského politického života, premiéra Justina Trudeaua.

V úvodu práce byla stručně nastíněna historie Kanady, její postoj k důležitým událostem 20. století, hlavně k světovým válkám.

Postupně se autorka propracovala k souvislostem, které předcházely nástupu liberální strany, a tudíž také Justina Trudeaua, k moci.

Autorka se snažila vystihnout, jaký vztah zaujímá Kanada k zahraniční politice, k významným zahraničním partnerům, hlavně k USA a potažmo k současnému americkému prezidentu Donaldu Trumpovi.

Věnovala se také migraci a postoji Kanady k ní.

Hlavní část práce byla zaměřena na Justina Trudeaua. Začala jeho stručným životopisem. Pokračovala srovnáním s jeho předchůdcem premiérem Harperem. Právě konfrontací jejich názorů na nejdůležitější otázky z politické, kulturní a ekonomické oblasti, autorka vytvořila charakteristiku Trudeauovy politické osobnosti.

Současný premiér je některými médii označován za ikonu celosvětové politiky a ochránce domova. Klade důraz na sociální politiku státu (zvyšování daně pro bohaté a naopak snížení daní z příjmu pro střední třídu), environmentální politiku (ochrana životního prostředí a klimatu), dobré mezinárodní vztahy. Kanada hájí otevřenost své země pro migranty, avšak nedovolí, aby někteří svého postavení zneužívali. Trudeau se intenzivně věnuje také národním problémům, obhajuje práva původních obyvatel, brání diskriminaci žen. Za jeho vlády došlo k legalizaci marihuany i některých forem eutanazie.

Sympatie si Trudeau získal také za to, že se omluvil za tři závažná pochybení kanadské vlády (odmítnutí cestujících na východoasijské lodi na vstupu Komagata Maru do Kanady, diskriminaci úředníků federální vládou na základě jejich sexuální orientace a za zneužívání studentů v Newfoundlandu). Díky tomu na autorku působí lidsky a hodnotí ho jako empatického člověka, který dokáže přiznat chybu.

Jako každý člověk, který se ocitne ve vedoucí pozici, i Trudeau čelí za některá svá rozhodnutí kritice. Asi nejkontroverznější je téma znárodnění plynovodu Kinder Morgan. Negativní hlasy se ozývají také v souvislosti se státním rozpočtem, reformou volebního systému a mzdovým systémem Phoenix.

Přesto zůstává Trudeau favoritem v příštích volbách, které proběhnou v říjnu 2019.

Jak dokládá tato práce, současná politika Kanady se zásadně odlišuje od politiky předchozích vlád. V klíčových tématech (například mezinárodní a environmentální politika), došlo dokonce k úplnému obratu. Kanada prospívá také v ekonomice, roste HDP, zvyšuje se životní úroveň obyvatel.

Justin Trudeau je považován za temperamentního a charismatického premiéra, jehož šance na znovuzvolení jsou vysoké. To je důkazem, že jeho názory a postoje reprezentují většinu obyvatel a že jeho způsob vedení státu funguje dobře.

5 Seznam použité literatury a zdrojů

5.1 Tištěné zdroje

HILLMER, Norman a Philippe LAGASSÉ. *Justin Trudeau and Canadian foreign policy*. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2018, 310 s. ISBN 978-3-319-73859-8.

McCOLL, R. W. *Encyclopedia of World Geography*. New York: Checkmark Books/Facts On File, 2005, 433 s. ISBN 0816057869.

RIENDEAU, Roger E. *A Brief History of Canada*. Toronto: Infobase Publishing, 2007, 310 s. ISBN 978-1-4381-0822-3.

5.2 Internetové zdroje

AZZI, Stephen. Justin Trudeau. In: *The Canadian Encyclopedia* [online]. Historica Canada, 02-02-2018 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>.

BOTELHO, Greg. From Santa spy to boxer to Canada's Prime Minister: Meet Justin Trudeau. In: *Cable News Network* [online]. 21-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2015/10/20/americas/meet-justin-trudeau/index.html>.

Canada legalises recreational cannabis use. In: *BBC* [online]. 20-06-2018 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: https://www.bbc.com/news/world-us-canada-44543286?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/cg41ylwvxd7t/justin-trudeau&link_location=live-reporting-story.

Canada's Political System. In: *Canada's Democracy Week* [online]. 2017 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.democracy-democratie.ca/content.asp?section=res&dir=ces&document=index&lang=e>.

Guide to the Canadian Charter of Rights and Freedoms. In: *The official website of the Government of Canada* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/services/how-rights-protected/guide-canadian-charter-rights-freedoms.html#a2g>.

HILLMER, Norman; LAGASSÉ, Philippe. The Age of Trudeau and Trump. In: *Canada and International Affairs* [online]. 2018 [cit. 2019-04-25]. https://doi.org/10.1007/978-3-319-73860-4_1.

Kanada. In: *SVON* [online]. 2003 [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: http://www.svon.cz/file/historie/001_kanada_his.htm.

Lingea s.r.o. *Anglicko-český praktický slovník* [online]. © 2017 [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://slovníky.lingea.cz/anglicko-cesky>.

McKIBBEN, Bill. Say hello to Justin Trudeau, the world's newest oil executive. In: *The Guardian* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/29/justin-trudeau-world-newest-oil-executive-kinder-morgan>.

Seznam. *Slovník* [online]. © 1996–2018 [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://slovník.seznam.cz>.

The Prime Minister of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/government/the-prime-minister>.

Trudeau's environmental record on the line in Canada election year. In: *The Guardian* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/02/justin-trudeau-environmental-record-canada-election-year>.

VAIDYANATHAN, Rajini. Canada election: Seven things Justin Trudeau believes in. In: *BBC* [online]. 20-10-2015 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-34580420>.

20th Century History of Canada. In: *The Canada guide* [online]. 2019 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.thecanadaguide.com/history/the-20th-century>.

6 Resumé

Bakalářská práce se věnuje Justinu Trudeauovi a sociálně-kulturní, politické a ekonomické proměně současné Kanady. Jejím hlavním cílem je zhodnotit aktuální politiku této země.

V úvodu práce je stručně zachycena historie Kanady, její postoj k důležitým událostem 20. století, hlavně k světovým válkám.

Následuje popis souvislostí, které předcházely nástupu liberální strany, a tudíž také Justina Trudeaua, k moci.

Hlavní část práce je zaměřena na Justina Trudeaua. Začíná jeho stručným životopisem. Pokračuje srovnáním s jeho předchůdcem premiérem Harperem.

Současný premiér je některými médii označován za ikonu celosvětové politiky a ochránce domova. Klade důraz na sociální politiku státu (zvyšování daně pro bohaté a naopak snížení daní z příjmu pro střední třídu), environmentální politiku (ochrana životního prostředí a klimatu), dobré mezinárodní vztahy (hlavně s USA a Donaldem Trumpem). Kanada hájí otevřenost své země pro migranty, avšak nedovolí, aby někteří svého postavení zneužívali. Trudeau se intenzivně věnuje také národním problémům, obhajuje práva původních obyvatel, brání diskriminaci žen. Za jeho vlády došlo k legalizaci marihuany i některých forem eutanazie.

Práce uvádí i to, za co je premiér kritizován. Asi nejkontroverznější je téma znárodnění plynovodu Kinder Morgan. Negativní hlasy se ozývají také v souvislosti se státním rozpočtem, reformou volebního systému a mzdovým systémem Phoenix.

Justin Trudeau je považován za temperamentního a charismatického premiéra, jehož šance na znovuzvolení ve volbách v říjnu 2019 jsou vysoké. To je důkazem, že jeho názory a postoje reprezentují většinu obyvatel a že jeho způsob vedení státu funguje dobře.

7 Summary

This diploma thesis is focused on Justin Trudeau and socially-cultural, political and economical changes of today's Canada. The aim of this thesis is to evaluate current Canadian politics.

There is a history of Canada briefly outlined, its stance on important historical events of 20th. century, especially on world wars, in beginning of the diploma thesis.

The consequences description that went before ascension of liberal party and so Justin Trudeau to political power, follows.

The main part of this work is focused on Justin Trudeau. It begins with brief curriculum vitae. The work gets on by comparison with his predecessor, Prime Minister Harper.

Today's prime minister is marked by some media as an icon of global politics and home protector. He put emphasis on social politics of country (increasing of taxes for rich people and decreasing income taxes for the middle class), environmental politics (environment and climate protection), and good international relations (especially with the USA and Donald Trump). Canada protects its openness for migrants, but doesn't allow anybody to trade on theirs status. Trudeau pays attention intensively to national problems too, protects original inhabitant's laws, prevent women discrimination. There has been marijuana legalized, under his reign, and some euthanasia forms legalized as well.

Also, the thesis presents what is Prime Minister criticized for. The most controversial theme could be Kinder Morgan gas pipeline nationalization. Negative reactions sounds in connection with the state budget, election system reformation and wage system Phoenix.

Justin Trudeau is regarded as vivacious and charismatic prime minister, and his probability to re-election at the polls in October 2019 is high. This is the evidence his opinions and attitudes represents majority of population and his way of government works well.